

PĚT ZAJÍMAVÝCH VÝSTAV V PRAZE

Praha koncem minulého a začátkem nového roku zaznamenala zajímavou aktivitu na poli výstavnictví. V tu dobu měli (a u některých výstav stále mají) možnost navštívit a shlédnout několik zajímavých výstav a mezi exponáty si najít to své. Tak jako já. Výstavy jsou velkého(jakou byla výstava impresionistů), ale i poměrně malého rozsahu (např. Kutálkova výstava v suterénu budovy bývalé banky na rohu Lazarské a Spálené ulice).

SVĚTLO V OBRAZE český impresionismus Inspirace blízké a vzdálené

Místo: Jízdárna Pražského hradu Praha

Doba konání: 6. 10. – 2017 – 7. 1. 2018

Pořadatel: Spolek výtvarných umělců Mánes (SVU Mánes) ve spolupráci se Správou Pražského hradu

Námět a koncepce: Ivan Exner a Michael Zachař

Kurátor: Michael Zachař

Z Katalogu výstavy: "Tato výstava představuje interpretaci impresionismu z pohledu Spolku výtvarných umělců Mánes... Téměř vše, co se událo pod praporem impresionismu u nás, stalo se v Mánesu. ...Naše koncepce zahrnuje předpoklady, revolučnost, klasicizaci, hereze i dozvuky..." (Ivan Exner).

U příležitosti 130. výročí existence spolku Mánes mohli na výstavě návštěvníci vidět velmi rozsáhlý soubor mnoha našich umělců, těch slavných, ale i často neznámých. Filatelistům přinesly hodně originály Maxe Švabinského, z nichž řada se zvěčnila na československých a českých známkách a dalších artefaktech poštovníctví. Vskutku reprezentativní výstava přinášející nevšední a hluboké zážitky. e velmi obsáhlém a kvalitním katalogu vydaném k výstavě se objevily i poštovně historické artefakty (korespondenční lístek (Carte Postale) zaslaný 27. října 1909 Rudolfem Keplem z Paříže výboru spolku). Katalog zobrazuje řadu zajímavých a doposud neznámých ilustrací a reprodukcí obrazů Slavičků, Radimského, Šetelíka, Jambora. Štolovského, Švabinského, Hudečka, Kuby, Pruchy, Blažíčka, Jettela, Braunerové, Chittussiho, Uprky, Kupky a mnohých dalších. I kurátorova osnova výstavy stojí za zaznamenání: Úvod/Alej mistrů/Předpoklady impresionismu/Plenérové krajinářství/Zahrady a parky/Zimy/Figura a portrét/Zátiší/Mariny/Variace/Opus magnum/S.V.U. Mánes. Historická část Katalogu je velmi poučná.

JAN KUTÁLEK – KERAMIKA

Výstava uspořádána ke 100. výročí narození Mistra Kutálka (nar. 20. 7. 1917 v Praze - Nuslích)

Místo: Suterén budovy bývalé banky na rohu Spálené a Lazarské (omezené otevírací hodiny)

Doba konání: 10. 11. 2017 – 25. 1. 2018

Pořadatel: Spolek výtvarných umělců Mánes (SVU Mánes)

V centru Prahy se můžeme pokochat na skromné, ale velmi reprezentativní výstavě děl Jana Kutálky

pokochat jeho milými výtvary – keramickými figurkami s kouzelnými jmény (Držpalec, Vastrstand, Fišpajtl, Vantrok a jinými, ale i s plivníky Spifajnem, Matinohou, Držgrošem nebo Tiradimem. Do Kutálkova světa patřily i další figurky – pajduláci, daráčci, čerti, vodníci, panáci, satyrové, fauni a další zajímavé postavy naší vybájené říše... Ale i kachle s prupovídami patří do Kutálkovy tvorby. Potěšení přitahují i talíře a závěsné symboly, z nichž nejvíce vyniká snad sluníčko.

Při prohlídce exponátů si uvědomíme, že „svou inspiraci nacházel v lidové tvorbě, okouzlovala ho řemesla, cirkusy, jarmarky. Ovlivňovala ho literatura, historie, antika, slovanská mytologie, svět pohádek i moderní umění. Hlína ho poslouchala – svědčí o tom bohatost i technická náročnost tvarů. Také používání glazur dovedl k dokonalosti – uměl je nejen klást vedle sebe, ale i přes sebe, a vytvářel tak neobvyklé a zajímavé barevné efekty“ (<http://jankutalek.com/zivotopis>). Z hlediska mé záliby nejvíce času jsem strávil u kouzelného výtvaru JONÁŠ (1974) zobrazující velrybu s Jonášem s dýmkou v hubě velryby. Nejen proto, že je mistrně provedený tvarem a barvou, ale hlavně proto, že jedna z podobných sošek krásnila mnoho let pracovnu architekta Alberta Jonáše, velkého sběratele a publicisty v oboru výplatních otisků, jednoho z otců – zakladatelů tohoto oboru u nás ve 20. a 30. letech. Doposud jsem žil v domněnání, že arch. Jonáš byl inspirací pro tuto sošku (oba byli přátelé). Z tohoto omylu (?) mne vyvedl zápis v knize hostů této výstavy a zápis jiné paní Jonášové, která stvrdila svým podpisem, že inspiraci si našel u jejího manžela Jaká náhoda. To je poštovně historická stopa, bohužel jediná v rozsáhlém plivnickém světě.

Jan Kutálek se dožil sedmdesáti let (zemřel 28. 5. 1987).

Oslnil mnoho dalších osobností, kteří o něm napsali:

„Dává tvar hravosti země divů, její překvapivé škádlivosti, její dobromyslné obludnosti, která je sestrou něhy....“ (František Hrubín, 1947)

„J. Kutálek je velký optimista, je plný humoru a rád si zažertuje s materiálem i lidmi...“ (Naděžda Melniková – Papoušková, 1951)

„Je básníkem nejen svým viděním, ale má i neobyčejný cit pro slovo.“ (Jan Pilař, 1974)

„Dokonale ovládané řemeslo, bezpečná znalost keramických procesů, neomylný odhad jejich výsledků, jistota výrazu – to vše poskytuje plnou svobodu jeho fantazii...“ (Jan Spurný, 1985)

Nejen ceny, vyznamenání a ocenění, ale i několik desítek výstav potvrdily a potvrzují výjimečnost Jana Kutálky, ale radost těch, kteří se s jeho figurkami a dalšími díly potěší. Mistře Kutálku, díky.

FERDINAND II. – ARCIVÉVODA FERDINAND II. HABSBURSKÝ – RENESANČNÍ VLADAŘ A

MECENÁŠ – MEZI PRAHOU A INNSBRUCKEM

Místo: Národní galerie Praha – Valdštejnská jízdárna

Doba konání: 3. 11. 2017 – 25. 2. 2018

Pořadatel: Národní galerie v Praze a Kunsthistorisches Museum Wien ve spolupráci s ústavem dějin umění AV České republiky

Kurátorka: Blanka Kubíková

Další autoři: Sylva Dobalová, Jaroslava Hausenblasová, Stanislav Hrbatý, Eliška Fučíková a další

Výstava na počest Ferdinanda II (14. 6. 1529 – 24. 1. 1595), syna českého a uherského krále Ferdinanda I., který byl též nazýván renesanční kavalír. V roce 2017 uplynulo 470 let, kdy tento duchem blahoslavený přijel do Čech, aby zde zastupoval zájmy svého otce a habsburské dynastie. Tento rok připomněl i 450 let od doby, kdy se ujal vlády v Tyrolsku.

Spojení se sběratelstvím a poštovní historií je velmi úzké. Jednak byl vášnivým sběratelem mnoha artefaktů, z nichž řadu můžeme na výstavě vidět a další na zámku Ambras u Innsbrucku, kde vybudoval speciální domy pro uložení rozsáhlých sbírek. Jednak si na této výstavě můžeme prohlédnout několik dopisů, z nichž naši pozornost dozajista přitáhnou dva průvodní dopisy k zásilkám ovoce a lososí paštiky, které Ferdinand II. poslal z Prahy na císařský dvůr ve Vídni. Třetí dopis je též zajímavý, jde o jeho dopis otci.

Výstava je poučná z mnoha hledisek. Nejen oslní krásou exponátů a sběratelských artefaktů, ale i poučnými filmy ve výstavním kině, ale i uvedenými skutečnostmi. Zajímavý je kromě jiného rodokmen, život Ferdinanda II. (morganatický sňatek) a mapa habsburské říše a jejích držav Evropě a zámoří, které překvapí. Habsburské císařství mělo dlouhá staletí svůj velký význam ve světě... Rozhodně jsme byli součástí vlivného a mocného státního celku. Navíc fungující v mnoha ohledech.

SEDMIČKY JOSEFA LADY 1887 – 1957 – 2017

Místo: Tančící dům (Galerie)

Doba konání: 15. 11. 2017 – 1. 4. 2018

Pořadatel: Galerie Tančící dům Dancing House Gallery

Kurátoři: Lev Pavluch, Jana Sommerová, Jindřich Ulrich a Josef Lada (vnuk umělce)

Výstava je uspořádána na počest Josefa Lady u příležitosti 130. výročí jeho narození (17. 12. 1887, Hrusice) a 60. výročí jeho úmrtí (14. 12. 1957, Praha). Čtyři patra Tančícího domu hostí prostor umělcovu tvorbu (vystaveno 400 děl, z nichž některé veřejnost neviděla od roku 1957). Návštěvník může vidět Ladovy obrazy, ilustrace, dětskou tvorbu, interaktivní exponáty a

umělcovy osobní věci. Výstava je největší za posledních deset let. Potěšíme se Rvačkou v hospodě (1943, Ponocnými (1948), Třemi koledníky na sv. Štěpána (1942), Mikulášem, andělem, čertem (1940), ale i dalšími obrazy jako například volebními karikaturami. Na výstavě najdeme řadu interaktivní exponátů a můžeme si prolistovat i řadu Ladových knih. Nadaný malíř, ilustrátor, karikaturista a spisovatel nám na výstavě potěší na každém kroku. Uvádí se, že za života vytvořil 15000 děl, když k tomu připočteme i reprodukce v různých formách (pohlednice, ilustrace v knihách, novinách a časopisech, na známkách a poštovně historických artefaktech) dojdeme k megačísům. Pohled poštovně historický (obrázky) dojde k číslu tři. Jednak je známý kouzelný obrázek „Poštovní holub nese psaní do dvora“, jednak akční obrázek pošťáka a dalšího pošťáka ze dvacátých let. O to víc je bohatší ztvárnění Ladových obrázků na poštovních známkách. Viz portál www.joseflada.cz/pro-dospELE/pro-filatelisty). Nalezneme zde rozsáhlý soubor známek, FDC, razítek, známkové sešitky, dopisnice, pozvánky na křty známek, pamětní listy. To vše v letech 1970 – 2013. Kresby Josefa Lady nevynechala ani Česká pošta na své služební obálce v roce 2013.

JIRÍ BRDEČKA – 100 let od Limonádového Joa k zázrakům animace

Místo: Chvalský zámek, Praha – Horní Počernice

Doba konání: 16. 12. 2017 – 1. 4. 2018

Pořadatel: Chvalský zámek za finanční podpory MKČR

Autorský tým: Tereza Brdečková, Adam Hoffmeister, Jakub Hora, Matyáš Trnka, Jiří Dědeček

Jiří Brdečka byl český scenárista a režisér animovaných filmů. Byl i kreslířem, karikaturistou, textařem, spisovatelem a filmovým kritikem. Jeho filmy patří do zlatého fondu československé a české kinematografie. Stál u zrodu 34 animovaných krátkých filmů (1945 – 1982). Díky Jiřímu Brdečkově získal náš animovaný film na velké popularitě u nás i ve světě a zařadil se mezi uznávané umělecké kategorie. Zcela jistě se vybaví jeho filmy, z nichž filmy jako limonádový Joe čili koňská opera, Adéla ještě nevečeřela nebo Tajemství hradu v Karpatech a další v naší paměti dlouho zůstanou. Zapadnout by neměl ani film Císařův pekař, u kterého Jiří Brdečka stál.

Zajímavá výstava doplněná mnoha trojrozměrnými exponáty vypovídá o životě a tvorbě Jiřího Brdečky hodně. Je navržena a realizována poutavým a živým způsobem. Doplnují ji i interaktivní exponáty pro děti i dospělé. Kino, které je součástí výstavy, divákům přibližuje jeho animovanou tvorbu. Dozvíme se hodně o světě Jiřího Brdečky a přátel. Poštovně historickou zajímavostí je, že si psali dopisy, třebaže byli sousedi a bydleli v těsné blízkosti. Některé dopisy máme možnost na výstavě vidět. Soukromí a práce byly spojeny velmi úzce – práce při kartách, ve vinárnách, klubech či na výletech nebyly výjimkou. Poměrně plastický obrázek nám dává sekce věnovaná divadlu větrník, kde byl i vášnivý filatelista Zdeněk Řehoř. Animaci se Jiří Brdečka věnoval už od roku 1943 ve studiu AFIT (součást Pragfilmu). Zde došlo ke vzniku týmu, který se animovanými filmy později proslavil. Prvním Brdečkovým filmem byl snímek Vzducholod' a láska. Film Špatně namalovaná slepice nese nejen znaky velké profesionality, ale má v sobě i velkou filozofii. Brdečka za svůj život vytvořil velmi rozmanité a unikátní dílo. hodně obdivu.

Poučné jsou i jeho kresby – vtipy a novoročenky obsahující hluboké poučení.

V síni obrazů najdeme i několik obrazů Pavla Sivka, který je znám též ze známkové tvorby. Podílel se jako výtvarník na jednom z Brdečkových filmů.



Výstava je záslužnou připomínkou génia československého animovaného filmu Jiřího Brdečky.